

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **A.**, nar. X., alias **M.**, nar. X., štátny príslušník Irackej republiky (Irak), alias **A.**, nar. X., štátny príslušník Egyptskej arabskej republiky (Egypt), naposledy bytom sídlisko T., resp. S., aktuálne s miestom pobytu: Pobytový tábor Migračného úradu MVSR R., zastúpený JUDr. Z., L. proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky – Migračný úrad**, Pivonková č. 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. MU-678-86/PO-Ž-2008 zo dňa 27.4.2010, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/30/2010-30 zo dňa 6. októbra 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/30/2010-30 zo dňa 6. októbra 2010 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku potvrdil rozhodnutie č. MU-678-86/PO-Ž-2008 zo dňa 27.4.2010, ktorým odporca s poukazom na § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o azyle“) neudelil navrhovateľovi azyl na území Slovenskej republiky a podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle mu neposkytol doplnkovú ochranu. O trovách rozhodol krajský súd tak, že navrhovateľovi právo na ich náhradu nepriznal a trovy tlmočného znáša štát.

Krajský súd je toho názoru, že odporca po vykonanom dokazovaní dospel k správne mu záveru, podľa ktorého je osoba navrhovateľa nehodnovernou. Krajský súd osobitne zdôraznil, že navrhovateľ vystupoval pod rôznymi identitami a že uvádzal rôznu štátnu príslušnosť, rôzne údaje týkajúce sa jeho vzdelania, umiestnenia jeho holičstva v Bagdade, ako aj rôzne dôvody svojho odchodu z krajiny pôvodu. Podľa krajského súdu závažné a podstatné nedostatky v znalosti miestopisu mesta Bagdad tak isto nesvedčia o tom, že by skutočne pochádzal z tohto mesta. To isté platí pokiaľ ide o krajinu jeho pôvodu. Ak by i nepochádzal z Bagdadu, avšak z Iraku ako takého, nebolo by pochyb o tom, že by ako Iračan mal ovládať názov irackej hymny, a najmä by mal vedieť opísať irackú zástavu. Nesprávny opis zástavy však podľa názoru krajského súdu svedčia o tom, že navrhovateľ nie je štátnym občanom Iraku. Túto opodstatnenú domnienku potvrdzuje aj ním predložený občiansky preukaz, ktorý je podľa holandského IND falošný. Už iba skutočnosť, že navrhovateľ bol dôvodne vyhodnotený ako nedôveryhodný, svedčí v prospech neudelenia azylu. Ak by aj navrhovateľ skutočne bol štátnym príslušníkom Iraku, ním uvedený dôvod žiadosti o azyl, t. j. že sa mu príslušníci milície Al Mahdi vyhrážali v súvislosti s výkonom jeho povolania holiča, nemôže byť dôvodom na udelenie azylu, keďže navrhovateľ nepreukázal odôvodnenosť svojich obáv, najmä však preto, lebo jeho prípadnú perzekúciu, súvisiacu s tým, že vytrhávaním chlpkov na tvári skrášľoval svojich zákazníkov, nie je perzekúciou z dôvodu navrhovateľovej rasy, národnosti, náboženstva či zastávania určitých politických názorov, ako to má na mysli § 8 zákona o azyle. Pokiaľ ide o neposkytnutie doplnkovej ochrany, krajský súd súhlasí s názorom odporcu, že nebol naplnený ani jeden z predpokladov jej poskytnutia. Navrhovateľovi nebol nikdy uložený žiaden trest, teda mu ani nehrozí výkon trestu smrti. Takisto nebol nikdy objektom neľudského či ponižujúceho zaobchádzania a teda niet dôvodu domnievať sa, že by po svojom prípadnom návrate do Iraku, ako krajiny ktorú označil ako krajinu svojho pôvodu, bol jeho objektom, a to ani v prípade ak by sa tam vrátil ako neúspešný žiadateľ o azyl. Ozbrojený konflikt v Iraku bol v podstate ukončený. I keď bezpečnostná situácia v tomto štáte nie je stabilná a uspokojujúca, predsa len je potrebné poukázať na skutočnosť, že jej narušenia sa týkajú iba niektorých miest. Preto prípadný návrat navrhovateľa do Iraku je možný.

Na základe uvedeného dospel krajský súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporcu je potrebné potvrdiť ako správne a zákonné.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ prostredníctvom svojej zástupkyne včas odvolanie, v ktorom namietal, že postupom súdu mu ako účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Navrhovateľ namietal, že napriek tomu, že niekoľkokrát deklaroval, že nerozumie slovenskému jazyku a nevie v tomto jazyku ani čítať, ani písať, ani sa dorozumieť, krajský súd mu zaslal vyrozumenie o dátume, mieste a čase konania pojednávania v slovenskom jazyku. Navrhovateľ nerozumel obsahu zásielky v slovenskom jazyku, a preto sa na pojednávanie nedostavil. V opravnom prostriedku navrhovateľ zároveň výslovne vyjadril svoju vôľu zúčastniť sa na pojednávaní v jeho veci. Podľa názoru navrhovateľa krajský súd týmto zabránil navrhovateľovi v účasti na pojednávaní o jeho opravnom prostriedku a tým mu odňal možnosť konať pred súdom. Krajský súd svojím postupom porušil právo navrhovateľa na spravodlivé súdne konanie a právo na to, aby súd s navrhovateľom konal v jazyku, ktorému rozumie.

Na základe uvedeného navrhovateľ žiadal napadnutý rozsudok krajského súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na nové konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že vzhľadom na to, že právna zástupkyňa namieta procesný postup krajského súdu, migračný úrad nepovažuje za potrebné podrobne sa vyjadriť k opravnému prostriedku. Podľa jeho právneho názoru je doručenie predvolania na pojednávanie navrhovateľovi v slovenskom jazyku v súlade s OSP a preto navrhoval, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil v celom rozsahu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné zrušiť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozhodnutie vyhlásil dňa 25.1.2011 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Z obsahu spisu krajského súdu odvolací súd zistil, že uznesením zo dňa 4.6.2010 pod č. k. 9Saz 30/2010-18 krajský súd poveril Mgr. Art. M. tlmočníka jazyka arabského, zapísaného v zozname tlmočníkov vykonaním tlmočnickeho úkonu, s tým, že úlohou tlmočníka bude dostaviť sa v určený termín na pojednávanie a tlmočiť jeho obsah z jazyka slovenského do jazyka arabského a naopak.

Spolu s uznesením krajský súd navrhovateľovi zaslal poučenie v jazyku slovenskom, ktorým vyzval navrhovateľa, aby v prípade zmeny adresy svojho pobytu túto skutočnosť súdu bezodkladne oznámil. Súčasťou poučenia je aj výzva na predloženie dôkazov alebo ich označenie najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, ako aj výzva na predloženie procesného plnomocenstva, v prípade, že sa účastník dá zastupovať v konaní pred súdom inou osobou. resp. advokátom ako aj poučenie o tom, že ak sa niektorá zásielka určená do vlastných rúk vráti ako neprevzatá z miesta trvalého alebo prechodného pobytu, z miesta, ktoré na doručovanie účastník označil, súd môže nasledujúce písomnosti ukladať na súde s účinkami doručenia k siedmemu dňu od odoslania rovnopisu doručovanej písomnosti zo súdu, aj keď účastník si zásielku s rovnopisom neprevezme a napokon poučenie, že kedykoľvek má účastník možnosť požiadať o doručenie písomnosti i na adrese iného miesta v SR, ak na takéto miesto môže byť písomnosť doručená zákonom predpísaným spôsobom, s poučením, že si účastník môže zvoliť zástupcu pre doručovanie.

Navrhovateľ predmetné uznesenie krajského súdu spolu s výzvou prevzal dňa 15.6.2010.

Predvolanie na pojednávanie na termín 6.10.2010 krajský súd doručil navrhovateľovi na adresu uvedenú v podanom opravnom prostriedku PT R.. Predvolanie na pojednávanie (v jazyku slovenskom) navrhovateľ prevzal dňa 30.8.2010.

Odvolací súd vzhľadom na odvolaciu námietku navrhovateľa, skúmal otázku, či boli splnené zákonom stanovené podmienky pre rozhodnutie vecí v neprítomnosti navrhovateľa, keď predvolanie a poučenie súdu dostal v jazyku slovenskom.

Z obsahu administratívneho spisu vyplynulo, že navrhovateľ v konaní pred odporcom uviedol, že ovláda arabský jazyk, v ktorom sa uskutočnil aj pohovor s navrhovateľom.

Podľa § 246c ods. 2 OSP (účinného od 1.1.2008) písomné predvolanie na pojednávanie vo veciach azylu a doplnkovej ochrany sa účastníkovi konania doručí v jazyku, o ktorom sa predpokladá, že mu rozumie.

Za daného stavu postup krajského súdu bol chybný, keď predvolanie na pojednávanie doručil navrhovateľovi v jazyku slovenskom, hoci navrhovateľ v konaní pred odporcom komunikoval v jazyku arabskom z čoho vyplynulo, že slovenský jazyk neovláda.

Povinnosť súdu predvolať navrhovateľa na pojednávanie v jazyku, ktorému navrhovateľ rozumie vzniká v prípade, že súd zistí alebo mohol zistiť, že navrhovateľ ako účastník konania neovláda jazyk, v ktorom sa konanie vedie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené zákonom stanovené podmienky pre rozhodnutie v neprítomnosti navrhovateľa, ktorý síce predvolanie prevzal, svoju neprítomnosť neospravedlnil, avšak predvolanie v jazyku slovenskom účastníkovi, ktorý jazyku slovenskému nerozumie, nespĺňalo požiadavky riadneho predvolania s následkami v zmysle § 101 ods.2 OSP, keď občiansky súdny poriadok umožňuje súdu pokračovať v konaní aj keď sú účastníci nečinní.

Takýmto postupom súdu by bolo navrhovateľovi odňaté právo na verejné prejednanie veci /garantované článkom 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd/ a k takémuto procesnému pochybeniu prihliadol odvolací súd po námietke navrhovateľa, ktorý namietal, že postupom súdu sa mu odňala možnosť konať pred súdom.

Odvolací súd dáva do pozornosti rozhodnutie NS SR sp. zn. 4SžoKS 60/2006 zo dňa 27.2.2007, keď najvyšší súd na takéto pochybenie súdu prihliadol aj bez predchádzajúcej námietky účastníka konania, pretože ako vyplynulo z odôvodnenia predmetného rozhodnutia, takéto pochybenie by mohlo mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Odvolací súd s poukazom na uvedené dospel k záveru, že námietka navrhovateľa je dôvodná a rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

S poukazom na ustanovenie § 224 ods. 3 OSP odvolací súd o trovách konania nerozhodol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 25. januára 2011

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová